

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

СЕКЦІЯ 4. ФІЛОСОФІЯ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ, СОЦІАЛЬНІ ПРАКТИКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ

Атаманюк Зоя	СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ОСОБИСТОСТІ	368
Громико Олександра	ВІДМІННОСТІ ВИСТУПІВ АДВОКАТА І ПРОКУРОРА ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНА ПРАКТИКА СУДОВОГО ПЕРЕКОНАННЯ	370
Копитко Вікторія	КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ У ПОЛІТИЧНІЙ ДУМЦІ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ДІЯЧІВ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ТА СУЧАСНЕ ЗНАЧЕННЯ	373
Коткова Анна	КОСТЮМ ЯК МЕТАЗНАК У ТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ АРТИСТА (НА ПРИКЛАДІ НОМЕРА ГУРТУ ZIFERBLAT «BIRD OF PRAY» ДЛЯ ПІСЕННОГО КОНКУРСУ «ЄВРОБАЧЕННЯ»)	375
Лісеснко Олена	МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНИХ ПРАКТИК У КУЛЬТУРНІЙ ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ	379
Малімон Віталій	ДЕРЖАВНА КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА ЯК ЧИННИК ВІДТВОРЕННЯ КУЛЬТУРНОГО КАПІТАЛУ СУСПІЛЬСТВА: ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ТА ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ	382
Мельник Мирослава	ВУЛИЧНИЙ ПЕРФОРМАНС ЯК СОЦІАЛЬНА ПРАКТИКА ПУБЛІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В КОНТЕКСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ	386
Сухорукова Анна	ВПЛИВ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ НА	390
Мальченко Анна	СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК СУСПІЛЬСТВА	
Мацука Вікторія	КУЛЬТУРНІ ХАБИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ В СИСТЕМІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	392
Nykyropets Svitlana	MEDIA LITERACY AND CRITICAL THINKING IN ENGLISH LANGUAGE CLASSES AS A TOOL FOR COUNTERING RUSSIAN DISINFORMATION	395
Піскун Катерина	ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	400
Полонка Іванна	ПРАВОВА ПОВЕДІНКА ЯК ЧИННИК СТІЙКОСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ	405
Роговенко Анжела	СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ В МЕДІА ТА ДИСКУРС СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ	408
Ромма Юлія,	МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ПРОТИДІЇ	411
Чернобук Валентина	ГЕНДЕРНІЙ ДИСКРИМІНАЦІЇ	
Храбан Тетяна	ЖІНОЧИЙ ГЕРОЇЗМ ЯК РЕСУРС ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ВІЙНИ: ФІЛОСОФСЬКО-ДИСКУРСИВНИЙ ВИМІР	414
Цветкова Анна	ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: КРОС КУЛЬТУРНІ РИЗИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ	417
Чернишева Софія	РОЗВИТОК І ЗАКРІПЛЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ПРИНЦИПІВ СУДДІВСЬКОЇ ЕТИКИ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ПРАКТИКИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ	419

5. Пісоцька К. Бурмистрова Є. Особливості національної ідентичності української молоді в умовах російсько-української війни. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. Спецвипуск № 2 (127). С. 40–44.

6. Руденко Ю. Ю. Консолідаційна модель національної ідентичності: від теорії суверенітету до теорії політичної модернізації. Київ. Видавництво Людмила. 2020. URL: https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/dicer/D_26.053.12/Rydenko_monografiya1904.pdf

7. Трощинський В. П. Скуратівський В. А. Ярош Н. П. Формування української ідентичності в умовах сучасних викликів: теоретичні і політичні аспекти. Київ. НАДУ. 2018. С. 47.

Полонка І. А.,
кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри фундаментальних юридичних дисциплін
ПВНЗ «Буковинський університет»
м. Чернівці, Україна

ПРАВОВА ПОВЕДІНКА ЯК ЧИННИК СТІЙКОСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Стійкість сучасної держави традиційно пов'язують із дієздатністю інституцій, ефективністю публічного управління, наявністю матеріальних ресурсів, оборонною спроможністю та здатністю забезпечувати безперервність виконання основних функцій. Проте такий підхід не охоплює повною мірою всіх підстав державної стійкості. За межами суто інституційного бачення нерідко залишається те, що право діє не саме по собі, а через конкретні вчинки, рішення, моделі реагування, дотримання заборон, виконання обов'язків і реальне ставлення суб'єктів до юридично значущих вимог. Саме тому проблема правової поведінки заслуговує на розгляд не як другорядне питання загальної теорії права, а як одна з важливих умов збереження внутрішньої упорядкованості держави.

Правова поведінка є тією площиною, у якій право виявляє свою реальну дієвість. Нормативний припис набуває соціального значення лише тоді, коли він стає орієнтиром поведінки, впливає на вибір дій, визначає межі дозволеного, формує ставлення до обов'язку, відповідальності, прав інших осіб і самого

правового порядку. У цьому розумінні право не можна зводити лише до системи норм, так само як правову поведінку не слід трактувати лише як зовнішній наслідок дії закону. Вона є формою, через яку право переходить із текстуального стану у практику суспільного життя, а отже, виявляє свою справжню регулятивну цінність.

Саме через правову поведінку можна оцінити, наскільки міцно право вкорінене в суспільстві. Якщо норми формально існують, але не визначають фактичної поведінки суб'єктів, якщо правові приписи систематично ігноруються або витісняються ситуативною доцільністю, то навіть за наявності розвинутого законодавства правова система втрачає значну частину своєї стабілізаційної сили. І навпаки, коли право сприймається як соціальна цінність, а правомірна поведінка стає усталеною формою взаємодії, саме це створює реальну основу для правопорядку, суспільної довіри та передбачуваності публічного життя.

Для сучасної України ця проблематика має особливу вагу. Воєнний стан, безпекові загрози, внутрішні соціальні зміни, потреба швидкого прийняття рішень і водночас необхідність зберігати демократичні орієнтири вимагають підвищеної уваги до поведінкового виміру права. У кризові періоди саме поведінка суб'єктів найкраще виявляє, чи здатна правова система утримувати належний баланс між публічним інтересом, захистом держави, повагою до прав людини та межами допустимого втручання. За таких умов стійкість держави залежить не лише від юридичних конструкцій чи владних повноважень, а й від того, наскільки право реально утримує соціальну поведінку в межах правомірності.

Правомірна поведінка в цьому контексті виконує значно ширшу функцію, ніж проста відповідність припису. Вона підтримує щоденне відтворення правового порядку, забезпечує сталість юридичних зв'язків, зменшує ризики хаотизації суспільних відносин, зміцнює авторитет права і водночас формує необхідний рівень суспільної довіри. У сучасних умовах саме правомірна поведінка особи обґрунтовано розглядається як одна з гарантій безпеки та цілісності держави [1, с. 429–434]. Держава є стійкою не тільки тому, що має інститути примусу, а й тому, що значна частина суб'єктів добровільно співвідносить свою поведінку з вимогами права. Саме це забезпечує внутрішню стабільність правового життя, без якої жоден інституційний механізм не може бути по-справжньому ефективним.

Водночас неправомірна поведінка має значно глибший ефект, ніж порушення окремої норми. Вона дестабілізує правовий порядок, підриває передбачуваність правового регулювання, послаблює довіру до держави та створює передумови для поширення правового нігілізму. Особливо

небезпечними є ті форми неправомірної поведінки, які виникають у публічно-владній сфері, оскільки вони руйнують саме відчуття справедливості права. Коли суб'єкт бачить, що право застосовується вибірково, що владне рішення не узгоджується з вимогами законності або що правовий припис поступається свавільній доцільності, це впливає не лише на окрему ситуацію, а й на загальний стан правової культури.

Отже, правова поведінка повинна розглядатися у взаємозв'язку з правосвідомістю, правовою культурою, правовим вихованням, характером правозастосування та якістю самої норми. Її не можна пояснити виключно наявністю санкції чи зовнішнім контролем. Поведінка у сфері права формується під впливом складної системи чинників: рівня довіри до держави, переконаності у справедливості правового регулювання, ступеня правової визначеності, авторитету суду, професійної доброчесності публічної влади, а також загального стану соціального середовища. Саме тому забезпечення стійкості держави вимагає не лише належної нормотворчості, а й послідовної роботи над формуванням такого правового середовища, у якому правомірна поведінка є не випадковою, а очікуваною і внутрішньо вмотивованою.

Особливе місце в цьому процесі належить правничій освіті. Вона не повинна обмежуватися передачею інформації про норми та інститути. Її завданням є формування правового мислення, у межах якого право усвідомлюється не як сукупність формальних приписів, а як ціннісна основа суспільної взаємодії, межа влади та гарантія людської гідності. Це узгоджується з науковими підходами, відповідно до яких формування правової культури безпосередньо пов'язане з правовим вихованням, правосвідомістю та свідомим сприйняттям правових цінностей [2, с. 83–87].

Не можна оминати і євроінтеграційний вимір цієї проблеми. Реальне входження до європейського правового простору означає не тільки адаптацію законодавства до відповідних стандартів, а й закріплення у правовій практиці таких моделей поведінки, які ґрунтуються на повазі до прав людини, верховенстві права, доброчесності, правовій визначеності та недопустимості свавілля. У цьому аспекті правова поведінка постає своєрідним індикатором того, наскільки глибокими є правові зміни в державі. Саме у поведінкових практиках перевіряється реальна цінність проголошених реформ і справжній рівень правової зрілості суспільства.

Таким чином, правова поведінка є однією з ключових категорій, через які виявляється реальний стан функціонування права в суспільстві. Охоплюючи як правомірні, так і неправомірні вияви, вона відображає ступінь укоріненості правових приписів у соціальній практиці, рівень правової культури, стан

правопорядку та характер взаємодії між правом і суспільством. У площині забезпечення стійкості сучасної української держави визначального значення набуває правомірна поведінка, оскільки саме вона створює поведінкову основу стабільності правового порядку, довіри до права, легітимності публічної влади та передбачуваності суспільного розвитку. За сучасних умов ця проблематика набуває особливої ваги, що зумовлює необхідність її подальшого наукового осмислення у контексті внутрішніх ресурсів української державності.

Література:

1. Головчак Р. Ю. Обґрунтування правомірної поведінки особи як гарантії безпеки та цілісності держави. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія: Право.* 2024. Вип. 86, ч. 5. С. 429–434. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.86.5.63>.
2. Атаманова Н. В., Дяченко О. В. Правова культура та її роль у формуванні правопорядку сучасної української держави. *Нове українське право.* 2022. Вип. 1. С. 83–87. DOI: <https://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/201/182>

Роговенко А. В.,
магістрантка 1 курсу спеціальності «Соціологія»
факультет психології, політології та соціології
НУ «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: **Каретна О. О.,**
кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри соціології
НУ «Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна

СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ В МЕДІА ТА ДИСКУРС СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

З огляду на стан війни в Україні та післявоєнну реконструкцію, мобілізація ресурсів (людських, фінансових, символічних та культурних) є важливим питанням, особливо для збереження державності та сталого розвитку [4].

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції